

Anonymizovaná verze

Překlad

C-54/23 – 1

Věc C-54/23

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

3. února 2023

Předkládající soud:

Bundesgerichtshof (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

10. ledna 2023

Žalobce:

WY

Žalované:

Laudamotion GmbH

Ryanair DAC

BUNDESGERICHTSHOF (Spolkový soudní dvůr)

USNESENÍ

[omissis]

[omissis]:

10. ledna 2023

[omissis]

ve věci

WY, [omissis] Düsseldorf,

žalobce a navrhovatel v řízení o opravném prostředku „Revision“

[omissis]

proti

1. Laudamotion GmbH, [omissis] Schwechat (Rakousko),

žalované a odpůrkyni v řízení o opravném prostředku „Revision“,

2. Ryanair DAC, [omissis] Dublin (Irsko),

žalované

[omissis]

X. občanskoprávní senát Bundesgerichtshof na jednání, které se konalo dne 10. ledna 2023 [omissis],

rozhodl:

Řízení se přerušuje.

Soudnímu dvoru Evropské unie se podle článku 267 SFEU předkládá[jí] následující otázka[y] týkající se výkladu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91 (Úř. věst. 2004, L 46, s. 1 a násl.; Zvl. vyd. 07/08, s. 10):

1. Je právo na náhradu z důvodu zpoždění letu v délce minimálně tři hodin podle článků 5, 6 a 7 nařízení obecně vyloučen, pokud cestující v případě hrozícího významného zpoždění využije náhradní let, který si sám objednal, a do cílového místa určení se tak dostane se zpožděním kratším než tři hodiny, nebo je právo na náhradu v této situaci v každém případě možné, pokud již před okamžikem, kdy se cestující musí nejpozději přihlásit k přepravě, existují dostatečně spolehlivé informace o tom, že v cílovém místě určení dojde ke zpoždění v délce nejméně tří hodin?
2. V případě, že na otázku 1 je třeba odpovědět v posledně uvedeném smyslu: Předpokládá právo na náhradu za zpoždění letu v délce nejméně tří hodin podle článků 5, 6 a 7 nařízení ve výše uvedené situaci, že se cestující přihlásí včas k přepravě podle čl. 3 odst. 2 písm. a) nařízení?

Odůvodnění:

- 1 I. Žalobce se od první žalované domáhá náhrady podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v

případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91 (Úř. věst. L 46, s. 1; Zvl. vyd. 07/08, s. 10; dále jen „nařízení o právech cestujících“).

2 Žalobce si u druhé žalované rezervoval let z Düsseldorfu do Palmy de Mallorca a zpět. První žalovaná byla provozující letecký dopravce. Odlet byl naplánován na 31. října 2019. Odlet se zpozdil o šest hodin. Žalované nenabídly žalobci dřívější náhradní let. Z důvodu konání jednání v cílovém místě určení si žalobce sám rezervoval náhradní let a do Palma se dostal se zpožděním menším než tři hodiny.

3 Žalobce tvrdil, že se včas přihlásil k přepravě a že ho při této příležitosti první žalovaná informovala o zpoždění.

4 Žalobce se u první žalované domáhal náhrady ve výši 250 eur, jakož i náhrady nákladů na právní zastoupení před zahájením soudního řízení a u druhé žalované se prostřednictvím podpůrné žaloby (Stufenklage) domáhl sdělení výše nevyužitých tax a letištních poplatků a zaplacení částky vyplývající z tohoto sdělení. Amtsgericht (okresní soud) uložil částečným rozsudkem druhé žalované povinnost sdělit informace a zamítl žalobu podanou proti první žalované.

5 Odvolací soud zamítl odvolání žalobce podané proti částečnému zamítnutí žaloby. Žalobce prostřednictvím opravného prostředku „Revision“, který byl připuštěn odvolacím soudem, nadále trvá na svém prvoinstančním návrhu proti první žalované. Ta s opravným prostředkem „Revision“ nesouhlasí.

6 II. Odvolací soud měl za to, že první žalovaná není povinna zaplatit náhradu podle čl. 5 odst. 1 písm. c) a čl. 7 odst. 1 písm. c) a čl. 7 odst. 1 nařízení o právech cestujících, přestože let, který provozovala, měl zpoždění přiletu delší než tři hodiny. Je tomu tak proto, že žalobce na tento let nenastoupil a do cílového místa určení se dostal se zpožděním kratším než tři hodiny. Skutečnost, že si žalobce sám zajistil náhradní let, je podle něj irelevantní. Žalobce rovněž není v horším postavení, než kdyby využil letu provozovaného první žalovanou. Za podmínek stanovených v § 280 odst. 1, § 281 odst. 1 a 3 a § 281 BGB (občanský zákoník) může uplatnit nárok na náhradu nákladů na náhradní přepravu, kterou si sám objednal.

7 III. Rozhodnutí o opravném prostředku „Revision“ závisí na výkladu čl. 3 odst. 2, čl. 5 odst. 1 písm. c) a čl. 7 odst. 1 nařízení o právech cestujících.

8 1. Podle judikatury Soudního dvora Evropské unie má cestující právo na náhradu podle čl. 5 odst. 1 písm. c) ve spojení s čl. 7 odst. 1 nařízení o právech cestujících, pokud při příjezdu do cílového místa určení utrpí časovou ztrátu v rozsahu tří hodin nebo více (viz pouze rozsudek Soudního dvora ze dne 19. listopadu 2009 – C-402/07 a C-432/07, [omissis] body 61 a 69 – Sturgeon; rozsudek ze dne 23. října 2012 – C-581/10 a C-629/10, [omissis] bod 37 – Nelson;

usnesení Soudního dvora ze dne 12. listopadu 2020 – C-367/20, [omissis] bod 27 – KLM).

- 9 2. Z tohoto hlediska hovoří mnohé ve prospěch toho, že náhrada se nevyplatí, pokud cestující v případě hrozícího významného zpoždění využije náhradní let, který si sám objednal, a do cílového místa určení se tak dostane se zpožděním kratším než tři hodiny.
- 10 a) Podle judikatury Soudního dvora nejsou cestující, kteří požadují náhradu z důvodu významného zpoždění, v zásadě povinni prostřednictvím palubní vstupenky prokázat, že se přihlásili k přepravě tímto letem; něco jiného však může platit v případě, pokud se tvrdí, že tito cestující zpožděným letem necestovali ([usnesení] Soudního dvora ze dne 24. října 2019, C-756/18, [omissis] bod 33 a násl. - easyJet).
- 11 Základem toho by mohl být předpoklad, že právo na náhradu z důvodu významného zpoždění mají v zásadě pouze takoví cestující, kteří dotčený let využili a skutečně se do cílového místa určení dostali se zpožděním v délce alespoň tří hodin.
- 12 b) Tento předpoklad je v souladu se zásadními úvahami, z nichž Soudní dvůr odvozuje povinnost zaplatit náhradu v případě významného zpoždění příletu, která není v nařízení výslovně upravena.
- 13 Soudní dvůr opírá tento právní následek zejména o zásadu rovného zacházení, stanovenou v unijním právu, která vyžaduje, aby se srovnatelnými skutkovými stavy nebylo zacházeno rozdílně a s rozdílnými skutkovými stavy stejně, pokud takovéto zacházení není objektivně odůvodněno. Za rozhodující v tomto ohledu považuje skutečnost, že cestující letů s významným zpožděním příletu a cestující zrušených letů se s ohledem na náhradu upravenou v nařízení se nacházejí ve srovnatelné situaci, protože musejí snášet podobné nepohodlí, a to ztrátu času minimálně tři hodin oproti původnímu plánu jejich letu (rozsudek Soudního dvora ze dne 19. listopadu 2009 – C-402/07 a C-432/07, [omissis] bod 50 a násl. – Sturgeon; rozsudek ze dne 23. října 2012 – C-581/10 a C-629/10 [omissis] – Nelson).
- 14 Skutková podstata, která vyžaduje rovné zacházení, tak v zásadě předpokládá, že dotčení cestující se skutečně do cílového místa určení dostali se zpožděním nejméně tří hodin. Z toho by bylo možné vyvodit, že pro potvrzení práva na náhradu nepostačuje, aby cestující musel takové zpoždění v případě hypotetické příčinné souvislosti akceptovat.
- 15 c) V této výchozí situaci by skutečnost, že letecký dopravce v rozporu se svou povinností nenabídl náhradní let, kterým by bylo možné zpoždění zabránit, neměla sama o sobě vést k odlišnému posouzení.

- 16 aa) Podle judikatury Soudního dvora je však jedním z nevyhnutelných opatření, které musí letecký dopravce učinit v případě zpoždění nebo zrušení letu, nabídnout cestujícímu jinou možnost přímého či nepřímého přesměrování prostřednictvím letu uskutečňovaného tímto dopravcem nebo jakýmkoli jiným leteckým dopravcem, který by do cílového místa určení přiletěl s menším zpožděním než následující let dotyčného leteckého dopravce, ledaže by uskutečnění takového přesměrování představovalo pro posledně uvedeného neúnosnou oběť s ohledem na kapacity jeho podniku v rozhodné době (rozsudek Soudního dvora ze dne 11. června 2020 – C-74/19, [omissis] bod 61 – LE v. TAP; BGH, rozsudek ze dne 6. dubna 2021 -XZR 11/20, [omissis] bod 41).
- 17 Porušení této povinnosti však samo o sobě nezakládá nárok na náhradu škody podle čl. 7 odst. 1 nařízení o právech cestujících. Slouží sice k tomu, aby se pokud možno zabránilo zrušení nebo zpoždění letu. Podle nařízení však právo na náhradu existuje pouze v případě ztráty času v délce nejméně tří hodin.
- 18 bb) Ze zásady rovného zacházení by v takových situacích nemělo být možné vyvozovat právo na náhradu již z toho, že porušení povinnosti změnit rezervaci na jiný let může cestujícím způsobit také nepohodlí.
- 19 Nařízení nestanoví náhradu podle čl. 7 odst. 1 za každý druh nepohodlí, ale pouze pro situace, které jsou charakterizované ztrátou času v délce nejméně tří hodin. Tuto úpravu nelze přenést pomocí zásady rovného zacházení na situace, v nichž nedošlo k takové časové ztrátě.
- 20 Soudní dvůr proto rozhodl, že změna rezervace (prvního) z letů, z nichž přeprava sestává, způsobuje dotyčnému cestujícímu sice nepohodlí, ale že takové nepohodlí nelze považovat za „závažné“ ve smyslu tohoto nařízení, dosáhne-li cestující přesto cílového místa určení s rezervovaným druhým z letů, z nichž přeprava sestává, se zpožděním kratším než tři hodiny (rozsudek Soudního dvora ze dne 30. dubna 2020 – C-191/19, [omissis] bod 32 – Air Nostrum).
- 21 3. Jiné posouzení by však mohlo být žádoucí přinejmenším v situacích, ve kterých již před okamžikem, kdy se cestující musí nejpozději přihlásit k přepravě, existují dostatečně spolehlivé informace o tom, že v cílovém místě určení dojde ke zpoždění v délce nejméně tří hodin.
- 22 V případě zrušení letu existuje podle čl. 5 odst. 1 písm. c) nařízení o právech cestujících právo na náhradu již v případě, kdy cestujícímu není nabídnuto přesměrování s časovou ztrátou menší než tři hodiny.
- 23 Pokud jsou tyto podmínky splněny, je v zásadě irelevantní, zda cestující skutečně nastoupí na plánovanou cestu a kdy se dostane do cílového místa určení. V této situaci se cestující také nemusí včas přihlásit k přepravě. Pokud je jisté, že let bude zrušen, byl by takový požadavek i beztak zbytečný.

- 24 Jak již senát vysvětlil v jiné souvislosti (BGH, usnesení ze dne 3. května 2022 – X ZR 122/21, bod 16), srovnatelná situace by mohla nastat, pokud již před okamžikem, kdy se cestující musí nejpozději přihlásit k přepravě, již existují dostatečně spolehlivé informace o tom, že let může být uskutečněn pouze se zpožděním v cílovém místě určením větším než tři hodiny. V této situaci by mohl být požadavek přihlásit se i navzdory tomu včas k přepravě nesmyslný, stejně jako v případě zrušení letu.
- 25 Z toho by bylo možné vyvodit, že právo na náhradu v této situaci, stejně jako v případě zrušení letu, nezávisí na tom, zda cestující nastoupil plánovanou cestu a kdy se dostal do cílového místa určení.
- 26 4. V daném sporu by se opravný prostředek „Revision“ žalobce ukázal jako neopodstatněný, pokud je právo na náhradu obecně vyloučeno v případě, kdy cestující dosáhl cílového místa určení se zpožděním kratším než tři hodiny.
- 27 5. Pokud by naproti tomu právo přicházelo do úvahy v případě, kdy již před okamžikem, kdy se cestující musí nejpozději přihlásit k přepravě, existují dostatečně spolehlivé informace o významném zpoždění, vyvstává další otázka, zda právo na náhradu v této situaci předpokládá, že se cestující přesto přihlásí včas k přepravě, aby poskytl leteckému dopravci možnost provést změnu rezervace.
- 28 Tuto otázku již senát předložil Soudnímu dvoru v jiném řízení o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Za výše uvedeného předpokladu je tato otázka relevantní i pro rozhodnutí v tomto sporu.
- 29 Soudy nižších stupňů zatím nečinily žádné zjištění ohledně toho, zda se žalobce vůbec včas přihlásil k přepravě, jak tvrdí. Pokud to není pro právo na náhradu nezbytné, může ve věci s konečnou platností rozhodnout senát. V opačném případě by věc musela být vrácena odvolacímu soudu k dalšímu objasnění skutkového stavu.

[omissis]